

CHRISTENDOM

Nummer 5, november 1974

Prijs :f 1,00

Abonnement: f 10,00 Giro : 81 54 74

De Bedevaart naar Mekka en
het Offerfeest of Aïd el Kebir

"BEGRIP" Wüstelaan 80, Santpoort

Tel. :023-37 81 34



De bedevaart naar Mekka en het Offerfeest (Aïd al Kebir)

Een van de vijf verplichtingen die de moslim voorgeschreven wordt is de bedevaart naar Mekka. Deze bedevaart heeft plaats in de maand van het islamitische maanjaar: de dhoe al hidzj, die volgens onze jaartelling dit jaar op 14 december begint.

In de loop van de maand december zullen zich honderdduizenden moslims op weg begeven naar Mekka om daar de rituele handelingen te verrichten die deel uitmaken van de bedevaart. Hiervan vindt U een schematisch overzicht op de drie laatste pagina's van deze stencil. Eén van de rituele handelingen is het slachten van een schaap of een ander dier. Het herinnert aan het offer van Abraham, die door ingrijpen van een engel in plaats van zijn zoon Ismaël (volgens de islamitische opvatting) een schaap offerde.

Dit ritueel heeft plaats op de tiende van de maand Dhoe el Hidzj, volgens onze tijdrekening dus op 24 december. Op diezelfde dag wordt overal in de wereld door Moslims het offerfeest, Aïd el Kebir, gevierd met het slachten van een schaap.

Op die dag gaan de gedachten van de moslims uit naar de heilige plaatsen, naar de bedevaartgangers die het geluk hebben deze plaatsen te bezoeken en voelen zij op bijzondere wijze de band die hen allen in hetzelfde geloof verbindt.

P.Backx

A.van Leeuwen.

De bedevaart van de moslims naar Mekka

Deze bedevaart is, evenals b.v. de vasten in de maand Ramadhan, een openbare geloofsuiting, van de moslim en een diepere bewustmaking van de gemeenschappelijke band tussen de over de hele wereld verspreide moslimgemeenschappen. Deze Mekka-tocht is één van de z.g. vijf zuilen van de Islamitische godsdienstpraktijk.

Wij willen een korte uiteenzetting geven over de verplichting tot de Mekkabedevaart, de plaatsen die bezocht worden, de plechtigheden die daarbij plaats hebben, de oorsprong van deze pelgrimstocht en tenslotte nog enkele algemene beschouwingen over de verschillende aspecten van deze rituele pelgrimstochten en hun waarde in het licht van de moderne evolutie der ideeën.

1. De verplichting.

Elke Moslim, man of vrouw, is verplicht deze pelgrimsreis één's tijdens het leven te ondernemen. Enige voorwaarde is dat men in het bezit is van zijn volle verstand en de financiële middelen heeft deze tocht te maken. Men kan zich zo nodig laten vervangen door iemand, die men daartoe gemachtigd heeft. Ook moet men tijdens de tocht naar Mekka het levensonderhoud van zijn gezin waarborgen. Moslims die niet over voldoende middelen beschikken zijn dus gedispenseerd, evenzo vrouwen, die niemand kunnen vinden om hen te vergezellen.

Koran 3.96-97 : »Voorwaar, de eerste tempel die gebouwd is voor de mensen is die in Bakka (Mekka), gezegend en een rechte leiding voor de wereldwezens.» Er zijn daarin duidelijke bewijsteken : de standplaats van Ibrahim; en wie binnentreedt is veilig. En jegens Allah zijn de mensen verplicht tot de bedevaart van het Huis, vooral wie in staat is daarheen te gaan.»

2. De heilige plaatsen.

Het westen van Saoedi-Arabië (Hidjaz) is de bakermat van de Islam. Daar werd de stad Mekka gebouwd midden in een kring van bergen, troosteloos verlaten en verbrand door de zon. In het hart van de stad staat de 'Kaäba'. Dit is een grote Kubus (Kaäba) van ruwe steen, van een lengte van 12 bij 10 m en 6 m. hoog.

Volgens de Moslim-traditie is hij in de hemel vervaardigd en in grote verering bij de engelen. Adam zou daarvan een reproductie gemaakt hebben en wel op een plaats juist onder het hemelse origineel. Elk jaar opnieuw maakte hij de ronde om deze Kaäba. Bij de zondvloed werd de Kaäba ten hemel opgenomen, maar de fundering bleef en daarom konden Abraham en Ismaël hem weer in zijn oorspronkelijke vorm herbouwen. De 'zwarte steen', ingemetseld in de muur van de Kaäba werd door de engel Gabriël naar de aarde gebracht. Oorspronkelijk was hij wit, maar de zonden van de mensheid hebben hem zwart gemaakt. De steen, die Abraham gebruikte voor op de Kaäba te klimmen, zou nu nog bestaan en vertoont zijn voetafdruk. Het was eveneens de engel Gabriël die Abraham onderwees

in de ritën van de Mekka-tochten. Toen de Kaäba later door vuur werd verwoest, zou Mohammed de roeping gekregen hebben om die te herbouwen.

Ten noord-oosten van Mekka ligt een uitgestrekte vallei met twee heilige plaatsen. Mina en Moezdalifa. In de eerst genoemde plaats worden de rituele dierenoffers gebracht. De onhygienische toestanden hebben die plaats een trieste reputatie bezorgd, o.a. door cholera-besmetting. In die verstikkende atmosfeer en brandende zon hopen zich daar immers een hele dag lang 60 à 80 duizend mensen samen met hun dieren, tenten, etensvoorraden en excrementen en allerlei afval, mensen die bovendien verzwakt en uitgeput zijn door een lange reis en opgezweept door godsdienstige emoties.

3. De rituele plechtigheden.

Als een pelgrim de bedevaart gaat ondernemen bidt hij het reisgebed, waarvan hier de tekst volgt.

"Heer, Gij die mijn metgezel bent tijdens deze reis, die mijn plaatsvervanger bent (in mijn verantwoordelijkheid) ten opzichte van mijn echtgenote, mijn bezittingen, mijn kinderen en mijn vrienden, bewaar mij en bewaar hen voor elk ongeluk en voor alle kwaad. Geef mij, voor deze reis, de deugd en het geloof.

Geef mij de gelegenheid daden te stellen die U aangenaam zijn. Maak dat de aarde zich zonder moeite voor mijn voeten ontrolt. Maak deze reis voor mij gemakkelijk. Geef mij de gezondheid van lichaam, de volmaaktheid van geloof en de goede staat van mijn bezittingen. Geef mij de gunst, de pelgrimstocht naar Uw woning te volbrengen en het graf te bezoeken van Uw gezondene, Mohammed.

Heer, het is bij U dat ik bescherming zoek tegen de moeilijkheden en gevaren van de reis, tegen de grillen van het wisselvallige lot, tegen de slechte gedachten die in mij op zouden kunnen komen ten aanzien van mijn vrouw, mijn bezittingen, mijn kinderen en vrienden. Heer, bewaar mij met hen onder Uw bescherming, onthoud ons niet uw gunsten, noch aan mij, noch aan hen, en verander niet het geluk wat zich in ieder van ons bevindt."

Eenmaal aangekomen moet de pelgrim een soort wijdingsritus ondergaan (Ihrâm), voorafgegaan door verschillende rituele wassingen. Daarna is het de pelgrim verboden zich zelf nog te wassen, nagels of haren te knippen etc. Dan krijgt hij het officiële pelgrimskleed, de z.g. ihrâm, waaraan de plechtigheid haar naam ontleent: een lendedoek, een schouderdoek en speciale leren schoentjes. Voor de vrouwen is hier niets bijzonders voorzien, wel moeten zij gezicht en handen onbedekt houden. Deze ihrâm geldt voor alle mannen, ongeacht stand of rang.

Hier ziet men duidelijk sporen van een aloude joodse traditie. Ter plaatse zijn verder nog meerdere rituele gebeden voor geschreven. Verder vallen er twee pelgrimritten te onderscheiden: De z.g. kleine pelgrimstocht (Omra), die niet verplicht is en de eigenlijke plechtigheid, de Hadzj.

De eerste heeft plaats te Mekka en de tweede op de berg Arafa. De eerste riten (tawaaf) bestaat uit zeven maal rond de Kaäba te trekken. De eerste driemaal in vlug tempo, de vier andere malen in normale gang. Telkens als de pelgrim langs de zwarte steen komt tracht hij die te zoenen of met de handen of zijn stok aan te raken en die dan te zoenen.

Hij bidt : "In de naam van Allah, Allah is groot. God vergeef mij mijn zonden, reinig mij, verblijd mijn hart en behoed mij tegen alle kwaad. Ik trek zeven maal rond uw heilig huis, help mij dit te doen in alle vroomheid".

Na de eerste rite volgt de bovengenoemde "Hadzj".

Eerst een inleidende preek door de Kadi van Mekka over de betekenis van de plechtigheden. De volgende dag gaat men naar de vallei van Mina en de daarop volgende dag naar de berg Arafa.

Dit laatste is essentieel voor de Mekkapelgrim, anders zou zijn pelgrimstocht ongeldig zijn. Nu pas kan hij zich een echte "hadzji" noemen. Hier voltrekken zich meer enkele riten en worden verschillende rituele gebeden uitgesproken.

"Er is geen andere Godheid dan Allah. Aan Hem worde geen genoot (andere god) toegevoegd.

Aan Hem alleen het Koningschap en de eer. Hij is almachtig.

O mijn God, geef licht in mijn hart, in mijn oren en in mijn ogen. Verwijd mijn hart O mijn God en verlicht de opdracht die Gij mij gegeven hebt.

Mijn God, Gij hoort mij spreken, Gij ziet mijn plaats, Gij kent mijn intiemste geheimen en mijn geringste gebaar. Mijn hele wezen is geen geheim voor U. Ik ben ellendig en arm, ik smeek U om hulp, ik erken en belijd mijn zonden zoals een ellendig mens zijn bede met aandrang tot U richt, zoals een blinde in zijn onzekerheid de hals rekt, in tranen uitbarst en met een geslagen lichaam en een verneerde geest U aanroept.

Na afloop behoort men het dal in vluchttempo te verlaten. Ook deze "vlucht" heeft een symbolische betekenis. Bij deze vlucht naar Moezdalifa met tienduizenden tegelijk vallen er jaarlijks dodelijke slachtoffers, ondersteboven en onder de voet gelopen. In Moezdalifa wordt dan nog een nachtwake gehouden en daarna weer, als een stortvloed 'vluchten' de pelgrims om bij zonsopgang weer in Mina te zijn. Onderweg raapt ieder wat keisteentjes op voor de steniging die te Mina zal plaats hebben. Dat komt hier op neer: ieder gooit zeven steentjes tegen een gemetselde zuil, die Satan moet voorstellen. Want volgens een van de overleveringen is Satan op die plaats verschenen aan Adam en Abraham, die zich verdedigden door stenen naar hem te gooien. Dan heeft het offer plaats en gelijktijdig ook door de moslims, over de hele wereld verspreid. Dit is het z.g. grote feest (Aïd el Kebir). Men offert kamelen, runderen, schapen of geiten naar gelang ieder er de voorkeur aan geeft. Zij moeten gekoeld worden, dat is het voorschrift. Men eet dan een deel van het geofferde dier en deelt verder de rest uit aan arme pelgrims. Dit is tevens de z.g. 'dag van de kapper'. Nu is het voor allen

verplicht om de "ihrâm" achter te laten: allen trekken weer hun gewone kleren aan en laten zich knippen en scheren.

Terug in Mekka maakt men nog enkele afscheidsronden rondom de Kaäba, drinkt water uit de Zemzem en brengt daarna nog een paar dagen door in Mina, maar nu in een wat meer ontspannen sfeer. Hoewel een bezoek aan Medina niet verplicht is, gebeurt dat praktisch door alle pelgrims. Zij bezoeken daar n.l. het graf van Mohammed. Sommige pelgrims gaan zelfs naar Damascus of Jeruzalem, om daar iets te proeven van de begintijd van de Islam.

4. De oorsprong.

Toen Mohammed nog predikend rondtrok, toonde hij niet de minste belangstelling voor die pelgrimstochten. Toen hij zich gevestigd had te Medina (het vroegere Yatrib) was het pas geruime tijd later dat hij Mekka beheerde. Daarna komt hij op het idee om de herinnering aan die stad levendig te houden.

De gebedshouding van de moslim is nu niet langer georiënteerd op Jeruzalem maar op Mekka en de pelgrimstocht naar Mekka wordt verplicht gesteld. In het 10e jaar van de islamitische jaartelling maakte ook Mohammed zelf die Mekka tocht. Dat was trouwens de enige keer, want hij stierf in dat zelfde jaar (632 na Christus).

Zo'n pelgrimstocht naar Mekka was niet iets nieuws in de Arabische wereld.

Er bestonden in Arabië verscheidene pelgrimsoorden, die tegelijkertijd ook marktplaatsen waren. Er bestonden eveneens al lange tijd voor Mohammed dezelfde rituele gebruiken in en rondom deze religieuze centra, die door Mohammed zijn overgenomen. Wel probeerde hij er een nieuwe geestelijke inhoud aan te geven, aangepast aan het geloof in één God.

5. Enkele algemene beschouwingen.

Economisch aspect:

Ook hier, zoals in alle pelgrimsoorden, verrijzen allerlei vormen van handel en nijverheid als paddestoelen uit de grond.

In vroegere tijden kwamen daar nog de overvallen bij door de bedoeïnen-stammen uit de streken rondom Mekka, die in de weerloze pelgrims een gemakkelijke prooi vonden. Sinds de bekende Ibn Saoed aan het bewind kwam, werden hiertegen echter krachtige maatregelen genomen.

Maar voor de inwoners van Mekka blijven de pelgrims hun enige bron van inkomsten. De streek waar zij leven is tenslotte zo dor en verlaten, dat hun enige kans hierin bestaat: zich te verrijken aan de talloze pelgrims: logies - rondleidingen - entreegelden - souvenirs etc.

Sinds 1926 bestaat er een Ministerie van toezicht op de pelgrimstochten, want dat deze een enorme bron van inkomsten vertegenwoordigden werd steeds duidelijker. Toch schommelen de aantallen

nogal wat van jaar tot jaar; dat hangt samen met de veranderende politieke en economische situatie.

In 1927 + 225.000 pelgrims.

In 1929 + 150.000 pelgrims.

In 1953 + 20.000 pelgrims.

In de laatste jaren is het aantal tot 600.000 gestegen.

Godsdienstig aspect

Van groot belang is, dat deze Mekka-tochten het bewustzijn van saamhorigheid van de moslim-gemeenschap over de hele wereld versterken. En ook de speciale inwijdingsriten beklemtonen nog meer dat moslims een aparte klasse vormen in de wereld. De moslim voelt zich als als behorende tot de elite, de zuiveren in de leer, geroepen om getuigenis af te leggen tegenover de heidenen en 'de mensen van het boek' (joden en christenen) dat er slechts één God bestaat: Allah.

Dat is de achtergrond van de rituele gebeden - van hun openlijk getuigen van Gods alles overtreffende Majesteit - van hun totale overgave aan Allah - van hun smeekbeden om vergiffenis en hulp voor lichaam en ziel.

Politiek aspect

Zulke massale bijeenkomsten van moslims uit alle windstreken vormen een vruchtbare bodem voor de verspreiding van politieke leuzen en richtlijnen, temeer daar die massa's ook psychologisch bijzonder rijp zijn niet alleen voor godsdienstige maar ook voor politieke vurigheid. Het is dan ook duidelijk een van de idealen van de kopstukken onder de Moslims, om tot een soort 'Moslim – Commonwealth' te komen.

Evolutie in de ideeën

De jongeren onder de moslims gaan de godsdienstige waarde van dit alles steeds meer en meer relativeren. De al te menselijke keerzijden van deze godsdienstige praktijken worden door hen breed uitgemeten. Maar dat neemt toch niet weg dat er ook steeds gevonden worden, die in hun oprecht zoeken door Gods Geest bevrucht worden en eerlijk streven naar een groeiende geestelijke verdieping van deze eeuwenoude gebruiken. De voortdurende strijd tussen de letter en de geest, waarvoor o.a. reeds in 922 de moslim mysticus Al-Hallâdzj de marteldood stierf.

Wij willen hier nu nog even nader ingaan op de twee reeds genoemde jaarlijkse feestdagen: "Aïd el Kebir" en "Aïd as- Saghir".

Aïd el Kebir, "het grote feest" of "het feest van het offer", zoals de moslims het noemen, 'het schapenfeest' zoals het door de europeanen genoemd wordt, omdat het vooral schapen zijn die voor het

offer geslacht worden. Dit feest heeft plaats op de 10e dag van de maand Dhoe el Hidzja, d.w.z. de dag waarop de Mekka-pelgrims hun offer brengen te Mina. Op die dag verenigt de moslim-gemeenschap over de hele wereld zich in de geest met hun broeders, die in Mina bijeen zijn en wel door gebed en offer. Ook de dag van vertrek en aankomst van de Mekka-gangers heeft al iets feestelijks in de moslim-wereld, maar dit is de dag bij uitstek voor allen ter wereld die niet ter bedevaart konden gaan, om zich verenigd te weten met hun broeders daar ginds en met de miljoenen gelovigen verspreid over de aardbol.

"Aïd as- Saghir" is het feest van het einde van de Rhamadân , In tegenstelling tot de naam wordt dit feest in feite gevierd met nog meer uitbundigheid en uitbarstingen van luidruchtige getuigen van mondiaal saamhorigheidsgevoel dan het 'grote feest'. Dit vindt o.a. wel zijn oorzaak in het feit dat dit 'Kleine feest' het einde betekent van een periode van moeizaam vasten waar men met ongeduld naar heeft uitgezien. De gewone man en de moslimwereld voelt zich hierbij uiteraard meer voelbaar betrokken, dan bij het 'grote feest' met zijn historische achtergronden die het gros van de moslims grotendeels ontgaan.

Wij zullen nu nog wat nader ingaan op de viering van "Aïd el Kebir".

Na een openingsgebed heeft het dierenoffer plaats. Wij hebben reeds gezien welke dieren daarvoor in aanmerking komen. In N-Afrika wordt echter meestal een schaap geofferd. In alle geval moet het offerdier zonder gebreken zijn: niet mank, niet blind, niet één-ogig, niet schurftig en niet anderszins minderwaardig. Degene die het offer voltrekt is in principieel het hoofd van de familie. Maar deze kan zich laten vervangen en vaak is het dan ook de dorpslachter die er zich mee belast. Daarvoor elke religieuze handeling een juiste intentie is vereist, moet de offeraar minstens over al zijn geestelijke kwaliteiten beschikken. Bij het offer moet men de kop van het dier naar Mekka richten en zijn keel moet zo mogelijk met één slag worden afgesneden. Het bloed moet overvloedig vloeien, vandaar dat doden door verstikking of slag op de kop is verboden. Bloed symboliseert het leven en daarom mag het niet straffeloos vergoten worden. Daar het God is die het leven schenkt, kan men er niet over beschikken zonder zijn toestemming. Daarom draagt de offeraar er zorg voor uitdrukkelijk te zeggen: <in naam van Allah >.

De volledige rituele formule luidt: « In naam van Allah! God is groot! Heer God, uit Uw naam, door U en voor U (dit offer); aanvaard het van mij, zoals U het hebt aanvaard uit de handen van Uw vriend Abraham », en dan moet het offer onmiddellijk volgen. Gods heilige kracht, opgeroepen door de offeraar daalt dan onmiddellijk neer om zijn aandeel te nemen van het offer en zich meester te maken van zijn ziel, zodat die geen schade kan doen.

Dan wordt het vlees genuttigd door allen voor wie het offer werd opgedragen. In de praktijk komt dat hierop neer: men biedt het vlees aan vrienden (zelfs niet-moslims) aan.

Nog een enkele opmerking over de godsdienstige inhoud van dit feest. Wij hebben reeds vermeld dat vele moslims in de loop der tijden geprobeerd hebben deze offerfeesten te ontdoen van het heidens karakter uit de tijden vóór de Islam. Zij worden hierbij vooral geïnspireerd door Koran 22,37: '« God aanvaardt geen vlees of bloed van de slachtoffers; Hij wordt slechts geraakt door innerlijke vroomheid ».

Maar de grote massa is daar nog lang niet aan toe. Het officiële offergebed (zoals alle gebeden van de moslims) heeft als hoofdgedachte: aanbidding, lofprijzing en dankzegging. Wat dat waard is hangt af van de intentie en de geloofshouding van wie deze gebeden uitspreken.

Men brengt het offer strikt volgens de rituele voorschriften. Men zorgt er voor een schaap te bemachtigen, zo wil het immers de traditie. Dat maakt deel uit van de godsdienst, maar ook steeds meer en meer van het volksgebruik.

Een soort slaafs ritualisme remt vaak de zuivere innerlijke gesteltenis. De grote massa weet weinig af van de ideële pogingen tot meer vergeestelijking door enkele serieuze commentatoren van de Koran. Soms kan men lezen dat de 'Aïd el Kebir' gelijkwaardig zou zijn aan ons Paasfeest. Maar iedere christen, die iets van zijn catechismus afweet en die zijn godsdienst beleeft, kan weten dat deze bewering onjuist is.

"Aïd el Kebir" is de nagedachtenis aan het offer van Abraham. Maar Pasen is veel meer dan een nagedachtenis. Want dank zij de Verrijzenis van onze Heer Jesus Christus op het Paasfeest, wordt ons de toegang vrijgemaakt tot een nieuw leven in onze verrezen Heer door het doopsel en de andere sacramenten.

BEDEVAART NAAR MEKKA

Een van de vijf zuilen van de Islam is volgens hadith II : « de bedevaart naar Mekka als dat in Uw vermogen is. »

We gaan spreken over de rituele bedevaart (Al-Hazj) die eenmaal per jaar gehouden wordt tussen de zevende en de dertiende van de maand Dhoe al Hizja. De Hazj is van voor-islamitische oorsprong, maar is door een uitdrukkelijke openbaring erfgoed geworden van de Islam. Als de moslim het heilige grondgebied van Mekka nadert, moet hij zich in geheiligde staat stellen (ihraam). Daarvoor ontdoet hij zich van kledingstuk met een naad. Hij neemt een bad en bekleedt zich met een lendedoek en een doek om de schouders en schoeit zich met sandalen. Hij laat zijn hoofdhaar scheren en draagt geen hoofdbedekking. Sexuele betrekkingen zijn in de staat van ihraam verboden.

HET VERLOOP VAN DE BEDEVAART EN HET VOLBRENGEN VAN HET RITUEEL

Bij aankomst in Mekka begeeft de bedevaartganger zich onmiddellijk naar de heilige moskee en trekt zeven maal rond de Ka'ba waarbij hij de heilige steen vereert.

Daarna gaat hij gebed verrichten bij de 'maqam Ibrahim'. Voorgeschreven zijn twee raka'as. Dan gaat hij via de Bab as-Safa naar al-Marwa en terug totdat hij zeven maal dit traject afgelegd heeft. Hij verzinnebeeldt het zoeken van Hagar naar water voor haar zoon Ismaël. Water vindt hij dan tenslotte in de put Zemzem. Op deze eerste dag, de zevende van de maand Dhoe al Hizja, wordt een preek gehouden in de heilige moskee, waarin de rituele handelingen nog eens uiteengezet worden.

De achtste van de maand begeeft men zich naar Mina, waar het middaggebed wordt gehouden. Men verblijft daar tot de volgende ochtend.

De negende van de maand gaat de tocht naar Arafat dat op een afstand van vier uur van Mekka ligt.

Het ritueel in de vallei van Arafat is het hoogtepunt en een essentieel moment van de bedevaart.

Verzuimt men hieraan deel te nemen dan is de bedevaart ongeldig. Het ritueel bestaat in het onophoudelijk uitspreken van de formule 'Labbeïka' (zie mij hier, O God). Tegen het ondergaan van de zon blijft de Moslim in staande houding (woe'oe'ef). Er wordt een plechtige predikatie gehouden. Het verblijf in deze vlakte is een verrukkend moment voor de Moslim. De profeet heeft gezegd: « De beste gebeden zijn die op de Arafat. »

Zodra de zon ondergegaan is, begeeft men zich naar de vallei van Moezdalifa, en blijft daar tot de morgen (tiende van de maand) om in de loop van de dag weer in Mina aan te komen.

Te Mina worden twee rituele handelingen verricht:

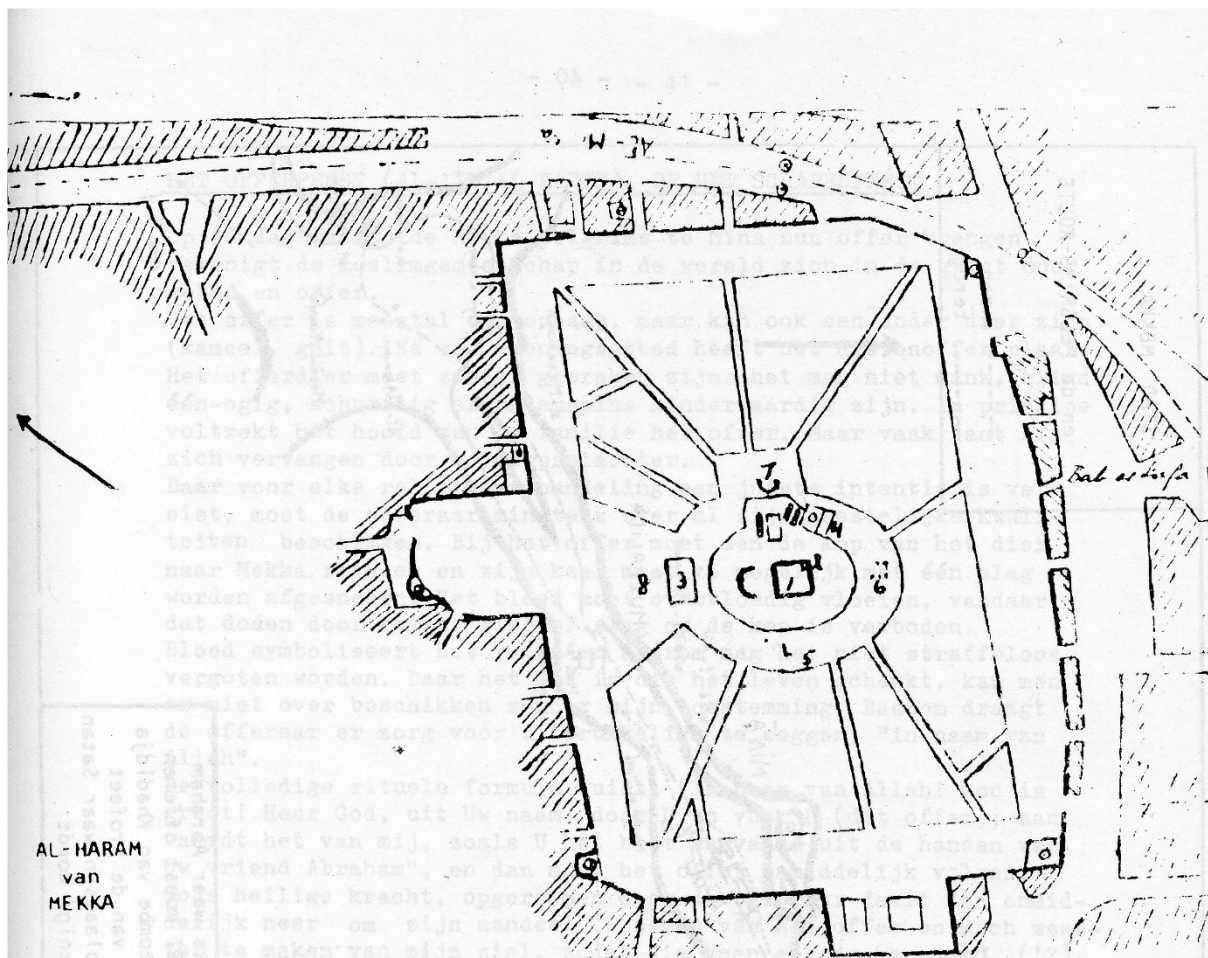
- het werpen van zeven stenen naar een van de drie kleine zuilen die daar zijn opgericht. Deze ceremonie verbeeldt het stenigen van de satan, de vervloekte.
- het slachten en offeren van een schaap. Het herinnert aan het offer van Abraham die door ingrijpen van God in plaats van zijn zoon, een schaap offerde.

Op deze zelfde dag (de tiende van de maand Dhoe al Hizj) wordt overal in de wereld door Moslims het offerfeest (Aïd al-Kebir) gevierd.

Daarop keert men terug naar de Ka'aba en verricht wederom de omgangen rond de Ka'aba (tawaa'f).

De twee of drie volgende dagen keert men weer terug naar Mina om stenen te werpen tegen de daarvoor opgerichte zuilen. Dan wordt de bedevaart afgesloten.

genomen uit: »Les grandes pratiques rituelles de l'Islam » van G. H. Bousquet.



AL-HARAM
van
MEKKA

Het vierhoekig plein dat op het kaartje is afgebeeld, is de heilige grond van Mekka (Al-Haram).

Het bevat:

- de kaaba (1), het heilige huis van God. Oorspronkelijk gebouwd door Abraham met hulp van zijn zoon Ismaël. Het is een kubusachtig gebouw van 12 bij 10 en 6 meter hoog, bedekt met een kleed (kiswa) dat ieder jaar vernieuwd wordt;
- de zwarte steen (2) (al-hazjar al aswad) ingebouwd in een hoek van de kaaba op 1.50 meter hoogte. De steen was oorspronkelijk wit, maar is door de zonden der mensen zwart geworden;
- gebouwtje waar zich de steen van Abraham bevindt (3) (maqam Ibrahim). Het is de steen waarop Abraham heeft gestaan om de ka'ba op te trekken en de mensen op te roepen tot bedevaart;
- de put zemzem (4), waaruit de bedevaartgangers water kunnen putten en mee naar huis kunnen nemen. Het wordt vaak gebruikt om lijkwaden te besprenkelen;
- drie gebouwtjes waar de imams van de ritus Malekiet (5), Hanbaliet (6) en Hanafiet (7) de moslims van de respektievelijke ritus voorgaan in het gebed. De imam van de ritus Sjafiiet neemt plaats achter de maqam Ibrahim (8);
- verder zijn er een groot aantal poorten die toegang geven tot Al-Haram. We noemen alleen de Bab as-Safa, waar de bedevaartgangers 7 maal doorgaan om de naar een waterbron zoekende Hagar uit te beelden.

Het vierhoekig plein dat op het kaartje is afgebeeld is de heilige grond van Mekka (Al-Haram).

Het bevat:

- de ka'ba (1), het heilige huis van God. Oorspronkelijk gebouwd door Abraham met de hulp van zijn zoon Ismaël. Het is een kubusachtig gebouw van 12 bij 10 en 6 meter hoog, bedekt met een kleed (kiswa) dat ieder jaar vernieuwd wordt;
- de zwarte steen (2) (al-hazjar al aswad) ingebouwd in een hoek van de ka'ba op 1.50 meter hoogte. De steen was oorspronkelijk wit, maar is door de zonden der mensen zwart geworden;
- gebouwtje waar zich de steen van Abraham bevindt (3) (maqam Ibrahim).

Het is de steen waarop Abraham heeft gestaan om de ka'ba op te trekken en de mensen op te roepen tot bedevaart;

- de put zemzem (4), waaruit de bedevaartgangers water kunnen putten en mee naar huis kunnen nemen. Het wordt vaak gebruikt om lijkwaden te besprenkelen;
- drie gebouwtjes waar de imams van de ritus Malekiet (5), Hanbaliet (6) en Hanefiet (7) de moslims van de respectievelijke ritus voorgaan in het gebed. De imam van de ritus Sjafieet neemt plaats achter de maqam Ibrahim (8);
- verder zijn er een groot aantal poorten die toegang geven tot Al-Haram. We noemen alleen de Bab as-Safa, waar de bedevaartgangers 7 maal doorgaan om de naar een waterbron zoekende Hagar uit te beelden.

